

Euneiz unibertsitatea: **denona baina ez denontzat**

European University of Gasteiz, Euneiz, unibertsitate pribatua badator, edo ez. Josean Kerejetaren Baskonia-Alaves taldeak, Gasteizko Udalak, Arabako Diputazioak eta Eusko Jaurlaritzak osatu duten aliantza indartsua dirudi –eta hala ageri da hedabide nagusietan–, baina proiektuak baditu ahuldadeak eta itzalak.

 RUBEN SANCHEZ BAKAIKOA  DOSPORDOS





Institutuko azken ikasturtea da Krisentzat, astelehena. Nagiak atera eta begiak erdi itxita dauzkala, gaurmahaitik mugikorra arrantzatu du eskuaz haztamuka, betaurrekoak lurrera nola jausi diren entzun du, eta begiak kolpetik zabaldu zaizkio onik dauden begiratzeko. Uf, eskerrak!

Saskibaloi-taldeakidea duen Lurren mezua ireki du lehenik, irailaren hasierako albiste bat da El Correo-n: "Eusko Legebiltzarrak Euneiz unibertsitatearen legea zuzenduko du, eskaera berrietara egokitzeko". Itxuraz, 2022-2023an hasi nahi dute ibilbide akademikoa, gaur-gaurkoz egoitza fisikorik ez duten arren. Gaur-gaurkoz ez, baina albisteko argazkian Vital Kutxaren egoitza ageri da –Bakh (Baskoniaren Kirol Hiria) eta Fernando Buesa pabiloiaren ondoan dagoen eraikin ederra–, Euneizen fakultatea bertan izango dela iragarritz. Lurren azpiko mezuan: "Bideo jokoak, kirola, musika, osasuna, ekoizpen digitalak, ingeniariaritz, jolastuz ikasi, ikasiz jolastu ;-)". GIF bat ondoren, Stephen Curry hirukoa saskiratzen.

Ohean jarrera egokitu du Krisek horma alderantz, nola izan lezake hainbeste energia Lurrek astelehen goiz batean? Jarraian, "Euneiz" galdetu dio Google orakuluari.

2017an, Alavesek Youtubera igo zuen zazpi minutuko bideoa ikusi du, latza da

egia esateko: ideia, lekua, ingurunea, hizketan ageri diren adituak, politikariak, innovación, futuro, trabajo... Hurrengo ikasturtean matrikulatzeko gogoia eman dio. Baina zalantzak ere baditu, gogoratu du Bakh-en bertan abiatu eta ezerezean geratu zen Montessori School eskola, 2019an itxi zituela ateak: lizentziarik ez, gehiegizko klausulak kobratzeagatik auzi bat galduta, zuzendaria auzipetua...

Badirudi, oraingoan oztopo nagusia uztailen unibertsitateetan kalitatea bermatu aldera onartu zen espainiar errege dekretu bat dela. Dekretu horrek tramitazio betean harrapatu duenez, Euneizek bost urte izango omen ditu egokitu ahal izateko. Eusko Legebiltzarra bidelagun izango du EAJ, PSE eta PPren babesarekin. Izango al da Urkullu eta Sánchezen arteko negoziazioetarako beste gai bat? Zaila da aukeratzin: AHT, espetzeak, frackinga, eta orain, Euneiz ere bai.

EH Bilduk eta Podemosek legebiltzarraren salatu dute unibertsitate pribatu horren finantzazio publikoa. Izan ere, proiektuaren bultzatzaileek eman duten informazioaren arabera, Baskonia-Alaves taldeak 64 milioi euroko inbertsioa izango duen enpresa zentroa eraiki nahi du Bakh-en ondoan: nazioarteko ikastetxe bat, garapenerako eta teknifikaziorako zentro bat, 350 ikasle eta kirolarientzako egoitza bat, ekintzailetzarako

eta enpresa garapenari laguntzeko zentro bat eta kirol ikerketa eta medikuntzarako beste zentro bat. Hau gutxi baltitz, Salburuako parkea eta hezegunea, Baskoniaren kantxa eta Bakh bera ere campusean bertan egongo lirarteke: igerileku ederra, izotz pista, kirol-kantxak, gimnasioak... Lur eta Kris bezalako gazte kirolzaleentzat nekez imajina liteke leku erakargarriagorik, zinez. Ez dira haientzat motibo ederrenak, baina tira: bultzatzaileek iragarri dute 750 lanposturen sorrera, Arabako Barne Produktuari egingo dioten ekarpena, Araba eta Euskadiri horrelako proiektu berritzaile batek ekarriko dizkion erreferentzialtasuna, gazte talentudunenak erakartzeko ahalmena, ekonomia berpizteko gaitasuna, berdea, eko, bio...

DENEN BULTZADA PUBLIKOA

Gasteizko Udalak, Arabako Foru Aldundiak eta Eusko Jaurlaritzak aurkeztu eta babestu dute proiektua Europako Funts publikoen laguntza jaso dezan. Berriki, Donostian eginiko elkarretaratze batean, LAB, Steilas, CCOO, ELA, LKN, Ernai eta Ikasleen Kontseiluaren ordezkariak salatu dute funts horien bidez Euneizek 12,5 milioi euroko dirulaguntza zuzena jasoko lukeela. Horrez gain, ekainaren hasieran, Ana Oregi Lurralde zinegotziak jakinarazi du Gasteizko Udalak 480.000 euroz lagundu-



"Euneizen fakultatea Vital Kutxaren egoitza ohian ezarri nahi dute, Bakh (Baskoniaren Kirol Hiria) eta Fernando Buesa pabiloia dauden eremuan".



ko duela egitasmoa. Foru Aldundiko diputatu nagusi Ramiro Gonzálezen hitzetan, "sinetsita gaude Euneizek lurraldeari egingo dion ekarpenaz. Egitasmo positiboa da. Ez da baztertzai-lea". Esperokoa da, ondorioz, denontzat ei den unibertsitate hau Aldundiak ere zuzenean diruz lagunduko duela. Edo dugula.

Bien bitartean, EHuko Zuzendaritza prest ageri da 2020ko aurrekontuan izandako hiru milioiko defizita 2021ekoan 'orekatzeko'. Nola? Bada, gastuak txikituz eta murrizketak eginez. Baina aurrerago helduko diogu EHuren egoerari.

ENTI ETA EUSES

Euneizen agerpenak jarraitu dituen ohartuko da Ramiro González diputatu nagusia, Saski Baskoniaren lehendakari Josean Kerejeta, Gasteizko alkate Gorka Urtaran eta Iñigo Urkulluz gain, beste gizaseme eta sigla batzuk ere ageri direla: ENTI (Escola de Noves Technologies Interactives) eta EUSES (Escola Universitària de la Salut i l'Esport) katalanak.

Izatez ez dira unibertsitateak, unibertsitatera atxikitutako eskolak baizik, graduak eta masterrak eskaintzen dituztenak. EUSES lotuta dago Gironako unibertsitatearekin eta Bartzelonako ENTIrekin. Euneizen eredu diren eskola

horiek unibertsitateak ez izateak ere zer pentsatua ematen du. Horrez gain, Euneiz ez da poltsiko guztien eskura izango; Daniel Sintas izeneko ENTIko ikasle ohi batek El Pais egunkarian (2018/VI/27) esana: "Karrera garestia da, 8.500 euro urtean. Ordaindutako praktikak bilatu behar izan nituen". EUSESen kasuan, kirola eta teknologia berrieke lotutako 60 kredituko graduak 6.000 eta 8.000 euro artekoak dira. Hain zuzen ere antzekoa da 2.000 ikaslez osatu nahi duten Euneizen bultzatzaileek aurreikusitako urteko kuota, 8.000 euro.

Ez da diru gutxi Krisen familiarentzat. Beharbada, berak ere lan bat lortuko balu? Agian ikasturte honetan bertan saiatu beharko luke zeozertan, ez luke nahiko gurasoak kreditu bat eskatzeko atakan jartzerik. Dena den, eta espainiar dekretu horrek unibertsitatea izatea eragotziko balu? EHUrekin lotuko litza-teke Euneiz? Ez dirudi EHuko irakasle eta ikasleen ordezkariak oso pozik daudenik aukera horrekin.

ETA EHU?

EAEko unibertsitate publikoko irakasle, langile eta ikasle gehienak ez daude Euneiz diru publikoz bultzatzearen alde, areago, uste dute EHU kaltetzen duela. Steilas-ek emandako datuen arabera, 1997tik hona unibertsitate-ikasleen kopurua ez da aldatu, hala ere, unibertsitate pribatuak gero eta

Josean Kerejeta

Gasteizen Josean Kerejeta aipatzea kristaua izan eta Jainkoari buruz aritzea bezalako zerbaite da: Elizak izan baditu argi-ilunak, baina bekak da Jainkoaren izena ahotan alferrik hartzea. Bekak, beraz, Euneizen argi-ilunei buruz jardutea.

Baskoniak Mendizorrotzakok pabilioian jokatzaren zuten, bere moduko beste edozein probintziako taldeek bezala eta hiru langile zituen klubak. Orduan pentsaezina zen egun 15.500 lagun sartzen diren Buesa Arenan jokatzeko, pentsaezina Baskoniak ligak eta kopak irabaziko zituen taldea bilakatu zitekeenik, Europar bazkide eta ikusle gehien dituen taldeetako izatea eta Euroligako bazkide iraunkor bilakatzea. Non eta Gasteiz bezalako 'hiritxo' batean. Hain zuzen ere, Gasteiz marka txikia urte luzez ez zitzaion lagungarri egin Final Four hura ekartzeko (Euroligak bilatzen zituen Istanbul, Paris, Berlin, Madril edo

Bartzelona marka handiak). Azkenean, ekarri ekarri zuten, finala bai, baina turistak ez ziren Gasteiz txikian gelditu.

2010ean, Florentino Pérez bera saiatu zen Kerejeta fitxatzen Real Madrileko saskibaloia atalari astindu bat emateko. Hirutan esan omen zion ezetz, eta, gainera, 2016an berak egin zuen saskibaloitik futbole-ra jauzi, notaritzan 2,4 milioi euro jarri, eta desagertzeko arriskuan zegoen Alaves salbatu zuen, probintziako bi talde nagusiak batuz eta haien jabe eginez. Hiru langile zituen Baskonia hura, gaur egun, mila bat dituen Alaves-Baskonia taldea da.

Pub bat, Gretel litxarrerria denak, bideo-jokoen merkatua, politikariekin ondo moldatu inorekin ezkondu gabe, batzuetan arabartasunaren bandera hartuta... Alegia, alferrik ez hartu Kerejetaren izena ahotan. Ikusiko dugu, hala ere, zertan geratzen den Euneiz.

gehiago dira. EHUKo unibertsitate-komunitatearen gehiengoarentzat, Eusko Jaurlaritzatik hezkuntza-negozio eredu ari da lehenesten, enpresa munduarekin lotuz, edo haren mende jarritz; gainera, unibertsitate pribatu haien matrikula eta abarren kostuagatik, herritarrak jatorri sozio-ekonomikoaren arabera segregatzen dira. Ikasle, irakasle eta langile haien arabera, Euskal Unibertsitate Sistemak dagoneko dauden titulazioak bikoiztuko ditu Euneizek (Fisioterapiako Gradua, Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako Gradua eta Masterra eta Eduki Digitalen Ekoizpen eta Ekintzaitzako Gradua), lehen aipatutako Jaurlaritzaren legeak eskaintzaren garapena modu harmonizatuan egin behar dela dioen arren. Zentzu horretan, Euneiz EHUREkin lehian sartuko da, ikasleak lortzeko zein administrazioetatik datozen baliabideak eskuratzeko.

Diru publikoaren pribatizazioak galdera gehiago ere badakar: nolakoak izango diren langileen lan-baldintzak, sektore pribatuaren ohikoak diren ordurako lanak eta behin-behinekotasuna, euskarak Euneizen izango duen pisua –EHUn bertan ere gaur gaurkoz graduak eta, are gutxiago, masterrak euskaraz osorik ikastea bermatuta ez dagoen–, eta abar.

LABek EHUKo lan-egoeraren gainean eginiko salaketaren arabera, irakasle asko lanaldi partzialeko kontratuekin ari dira lanean, kanpoan beste lan bat izan gabe, hileko 400-700 euroko soldatekin bizitzen. Gainera, irakasle horiek ordaindutakoa baino lan zama handiagoa izaten dute. Irakaskuntza eta tutorretza baino ez zaizkie ordaintzen, nahiz eta kasu gehienetan beste ezinbesteko jardunak ere burutu. Ikertzaileen egoera ere kaskarra da: doktoretza aurreko ikertzaile askoren kasuan, EHUK zor dizkien atzerapenak oraindik ez zaizkie ordaindu, Ikertzaileen estatutu berriak ezarritako baldintza berriak direla eta. Ikerketa egiten hasten direnentzat lan baldintzak nahiko prekarioak dira eta langileen arteko diskriminazioa nabaria da: iraunkorrek ez diren irakasle eta ikertzaileei, esaterako, ukatu egiten zaie ikerketa seiurtekoak eskatzea, osagarri hauek jasotzeko meritua nahikoa izan arren, beren lankide iraunkorrek, ordea, haiekin batera eginiko ikerketa-jardunen lanak aurkezten dituzte ebaluatua izateko, baina aldi baterakoei ukatzen zaie aukera hori.



2017an "Arabako enbaxadore" izendatu zuen Komertzio Ganberak. BASKONIA

Administrazio eta Zerbitzuetako Pertsonalaren kasuan, 100 bat langile daude, urte luzez lanean aritu arren, lanpostuak finko egin gabe. Unibertsitateko komunitatearen gehiengoarentzat EHUKo zuzendaritzak ez du Eusko Jaurlaritza presionatzeko beharrezko finantzazioa lortzeko. Horregatik ere, Euneiz era horretan babestu eta diru publikoz finantzatzea ez zaie justua iruditzen.

Ohartu gabe berandutu zaio Krisi. Kaka zaharra. Astelehen goiza eta du-txa hartu gabe joango da institutura. Pentsatzen geratu da. Euneiz ez ote da beste Montessori School zaputx bat izango? Ez ote da enegarren arabar kamusada izango? Adibidez, Iradier Arena erabileran anitzez moztortutako zezen plaza kabriolet gehiegi erabili gabea; Final Four-a: Gasteiz saskibaloizaletz bete behar zuen asteburu hura, karpak, musika, iragarkiak han eta hemen, ikusmina...eta gasteiztarak Bienvenido, Mister Marshall filmeko estrak bilakaturik, ustekabeak; edo Guinness liburuan sartzekoa zen munduko patata-tortillarik handiena Senén sukaldariari lurrera jausi zitzaioneko –metafora hoberik al da?–.●



Euneizen aurka sindikatuen gehiengoak egindako mobilizazioa.



etb 1 Larunbatero,
13:30ean

etb 2 Igandero,
13:30ean

teknopolis.elhuyar.eus



eitb
elhuyar
ezagutuz aldatzea



BABESLEAK